

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/narodowy-dzien-pamieci-zolnier/160561,Odsloniecie-epitafium-Zolnierzy-Wykletych-w-archikatedrze-warszawskiej-1-marca-2.html>
03.05.2024, 18:21

Odślonienie epitafium Żołnierzy Wyklętych w archikatedrze warszawskiej - 1 marca 2022

W katedrze św. Jana w Warszawie odsłonięte i poświęcone zostało epitafium upamiętniające żołnierzy podziemia antykomunistycznego. W uroczystości z udziałem Prezydenta RP Andrzeja Dudy oraz metropolity warszawskiego kard. Kazimierza Nycza uczestniczył prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki.

Odślonięcie epitafium Żołnierzy Wyklętych w archikatedrze warszawskiej – 1 marca 2022.

Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Prezes IPN dr Karol Nawrocki podczas uroczystości odślonięcia epitafium Żołnierzy Wyklętych w archikatedrze warszawskiej – 1 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odślonięcie epitafium Żołnierzy Wyklętych w archikatedrze warszawskiej – 1 marca 2022.

Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Prezydent RP Andrzej Duda. Odślonięcie epitafium Żołnierzy Wyklętych w archikatedrze warszawskiej – 1 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odślonięcie epitafium Żołnierzy Wyklętych w archikatedrze warszawskiej – 1 marca 2022.

Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odślonięcie epitafium Żołnierzy Wyklętych w archikatedrze warszawskiej – 1 marca 2022.

Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Ceremonię odślonięcia epitafium rozpoczął prezydent Andrzej Duda:

Dramatyczna jest historia Żołnierzy Wyklętych, niezłomnych ludzi, którzy w jasny sposób pojmowali pojęcie suwerennej i niepodległej Polski. Doskonale wiedzieli, że jeśli obce wojska są tutaj i władza, której nikt nie wybrał, to nie jest wolna Polska – powiedział prezydent Duda.

Prezes IPN Karol Nawrocki przywołał w swoim wystąpieniu słowa ostatniego dowódcy największej podziemnej armii świata – gen. Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka”: „Dalszą swą walkę prowadźcie w duchu pełnego odzyskania Niepodległości. Polska na recepturę

rosyjską nie jest tą, o którą walczył żołnierz polski od roku 1939. Od dziś każdy z was sam sobie musi być dowódcą”.

Prezes Instytutu podkreślił, że te słowa po roku 1945 wypełniało blisko 200 tys. konspiratorów i żołnierzy, byłych żołnierzy Armii Krajowej, obrońców Polski z roku 1939, do których dołączyli także przedstawiciele podziemia narodowego i ludowego.

- Wszyscy oni walczyli o wolność utraconą w roku 1939 i dziś wszyscy pozostają naszymi bohaterami. Chłopcy i dziewczyny z wiosek i miast polskich nie są tylko zapisem minionej rzeczywistości i historii, ale szczególnie dzisiaj pozostają, dzięki takim inicjatywom jak ta, żywym głosem o polskim narodzie, który ma w sobie genotyp wolności, dla wolności jest gotowy walczyć i umierać - podsumował dr Nawrocki.

Epitafium, powstałe z inicjatywy Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej, a sfinansowane m.in. przez Instytut Pamięci Narodowej, upamiętnia wszystkich niezłomnych, którzy polegli w latach 1944-1963 w walce z komunizmem, byli torturowani i mordowani, grzebani w bezimiennych dołach oraz skazani przez swoich oprawców na zapomnienie.

Monumentalna kompozycja rzeźbiarska autorstwa Maksymiliana Biskupskiego, twórcy pomnika Poległym i Pomordowanym na Wschodzie, jest wyrazem hołdu złożonego najwierniejszym obrońcom polskiej niepodległości. Budzi zadumę nad ich tragicznym losem, a powinna także skłaniać do refleksji tych, którzy szukają usprawiedliwień dla postępowania ich oprawców. Rzeźba posiada również wymiar eschatologiczny. Ilustruje - postępujący po wielu dekadach przemilczeń i przekłamań - proces „zmartwychwstania” pomordowanych bohaterów, proces ich duchowej i fizycznej ekshumacji oraz powrotu na godne miejsce polskiej historii. Wyrastający z bezimiennego dołu śmierci symboliczny krzyż pojednania obejmuje ich swymi ramionami.